

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Języka Polskiego
z Elementami Historii
dla uczniów szkół podstawowych
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2011/2012

KOD UCZNIWA

--	--	--

Etap rejonowy
Data : 09.01.2012
Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia:

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 8 stron i 23 zadania.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz właściwą odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” bezpośrednio na arkuszu.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem (X) i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsca opatrzonego napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **50**

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: **41**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	Suma
Liczba punktów możliwych do zdobycia	2	6	3	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	4	1	7	1	1	1	1	8	50
Liczba punktów uzyskana przez uczestnika konkursu																								

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący –.....
2. Członek – .....
3. Członek –.....
4. Członek –.....
5. Członek –.....

Zadanie 1. (0 – 2 p.)

Wymienione nazwy budowli wpisz w odpowiednie miejsca tabeli, w zależności od tego, dla którego z kręgów kulturowych były one charakterystyczne.

1. Koloseum. 2. Łuk Triumfalny Konstantyna. 3. Panteon. 4. Partenon. 5. Amfiteatr w Epidauros.

Starożytna Grecja	Starożytny Rzym

Zadanie 2. (0 – 6 p.)

Uzupełnij krzyżówkę imionami bohaterów mitów greckich. Odczytaj hasło i wyjaśnij, kim była ta postać.

1.								
2.								
3.								
4.								
5.								

1. Pokonał Hektora, zginął od strzały Parysa.
2. Mieszkaniec Parnasu, patron muz.
3. Posłaniec bogów, patron kupców i złodziei.
4. Matka Kory, bogini urodzaju.
5. Żona Hefajstosa, bogini miłości.

Hasło:.....

Wyjaśnienie:.....

Zadanie 3. (0 – 3 p.)

Określ, które zdania są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując w odpowiednie miejsce tabeli literę P (zdanie prawdziwe) lub F (zdanie fałszywe).

Kazimierz Wielki	założył Akademię Krakowską w 1364 roku.	
	zbudował zamek w Malborku.	
	ujedynił prawo w całym państwie.	

Zadanie 4. (0 – 2 p.)

Zaznacz dwa zdarzenia – chronologicznie pierwsze i ostatnie. Cyfrę 1 wpisz przy wydarzeniu, które odbyło się najwcześniej, a cyfrę 5 – obok tego zdarzenia, które miało miejsce najpóźniej.

bitwa pod Grunwaldem	
hołd pruski	
sprowadzenie Krzyżaków do Polski	
podział Polski na dzielnice	
Jagiello królem Polski	

Ilustracje do zadań od 5. do 6.

Ilustracja nr 1

Drzwi ozdobione 18 scenami z życia świętego Wojciecha

Ilustracja nr 2

Płaskorzeźba umieszczona na drzwiach przedstawionych obok

Zadanie 5. (0 – 1 p.)

Częścią której budowli są drzwi zamieszczone na ilustracji nr 1?

- A. Katedry w Płocku.
- B. Katedry na Wawelu.
- C. Katedry w Gnieźnie.
- D. Katedry w Poznaniu.

Zadanie 6. (0 – 1 p.)

Jakie zdarzenie przedstawia płaskorzeźba na ilustracji nr 2?

- A. Przypłynięcie biskupa Wojciecha łodzią do kraju Prusów w 997 roku.
- B. Męczeńską śmierć Wojciecha.
- C. Wykupienie ciała biskupa Wojciecha.
- D. Złożenie ciała biskupa Wojciecha do grobu.

Teksty do zadań od 7. do 11.

Kochasz ty dom, rodzinny dom,
Co w letnią noc, skroś srebrnej mgły,
Szumem swych lip wtórzy twym snom,
A ciszą swą koi twe łyzy?

Kochasz ty dom, ten stary dach,
Co prawi baśń o dawnych dniach,
Omszałych wrót rodzinny próg,
Co wita cię z cierniowych dróg?

Kochasz ty dom, rzeźwiącą woń
Skoszonych traw i pługich zbóż,
Wilgotnych olch i dzikich róż,
Co głogom kwiat wplatają w skroń?

Kochasz ty dom, ten ciemny bór,
Co szumów swych potężny śpiew
I duchów jęk, i wichrów chór
Przelewa w twą kipiącą krew?

Kochasz ty dom, rodzinny dom,
Co wpośród burz, w zwątpienia dnie,
Gdy w duszę ci uderzy grom,
Wspomnieniem swym ocala cię?

O, jeśli kochasz, jeśli chcesz
Życ pod tym dachem, chleb jeść zbóż,
Sercem ojczystych progów strzeż,
Serce w ojczystych ścianach złóż!...

Maria Konopnicka, *Pieśń o domu*.

Ojciec może się gniewać, ale przecież to jest ojciec! A dom? Bywa w nim wesoło lub nudno, przyjemnie, czasem źle – ale jak można być gdzie indziej? Chętnie się z niego wybiega, odchodzi, wyjeżdża – ale zawsze się do niego wraca, bo to jest jedyne miejsce na świecie, które tak do każdego pasuje, jak skóra do ciała.

Na podstawie: Irena Jurgielewiczowa, *Ten obcy*.

Zadanie 7. (0 – 1 p.)

Uzupełnij zdanie, wpisując nazwy odpowiednich środków stylistycznych.

W podkreślonym fragmencie wiersza dom został przedstawiony za pomocą.....,
a w podkreślonym fragmencie powieści użyto w tym celu .....

Zadanie 8. (0 – 1 p.)

W którym z zacytowanych fragmentów wiersza występują epitety?

- A. Gdy w duszę ci uderzy grom,
- B. O, jeśli kochasz, jeśli chcesz ...
- C. Wilgotnych olch i dzikich róż,
- D. Co głogom kwiat wplatają w skroń?

Zadanie 9. (0 – 2 p.)

Co w wierszu oznacza pojęcie „dom”? Podaj trzy różne znaczenia.

.....

Zadanie 10. (0 – 1 p.)

Wypisz z wiersza czasowniki użyte w trybie rozkazującym: .....

Zadanie 11. (0 – 1 p.)

Podkreśl te spośród wartości wynikających z posiadania domu, które zostały wymienione i w wierszu, i we fragmencie powieści.

motywacja do walki w obronie swojego miejsca do życia, pamięć o przodkach, poczucie tożsamości narodowej, poczucie bezpieczeństwa, podziw dla piękna otaczającego świata, przynależność do rodziny, świadomość swojego miejsca na ziemi, więź z historią

Zadanie 12. (0 – 2 p.)

Od rzeczownika *dom* utwórz wyrazy pochodne należące do następujących części mowy:

rzeczownik – .....
przymiotnik – .....
czasownik – .....

Zadanie 13. (0 – 1 p.)

Które wypowiedzenie jest złożone podrzędnie?

- A. Ojciec może się gniewać, ale przecież to jest ojciec!
- B. Gdy w duszę ci uderzy grom, wspomnieniem swym ocala cię?
- C. Chętnie się z niego wyjeżdża, lecz zawsze się do niego wraca.
- D. Szumem swych lip wtórzy twym snom, a ciszą swą koi twe łzy?

Zadanie 14. (0 – 1 p.)

Która cecha nie jest typowa dla powieści?

- A. Forma prozatorska.
- B. Obecność narratora.
- C. Jednowątkowość.
- D. Fabularność.

Zadanie 15. (0 – 1 p.)

Ponumeruj tytuły utworów Ireny Jurgielewiczowej, nadając im kolejność alfabetyczną.

- (.....) *Wiewiórcza mama*
- (.....) *O chłopcu, który szukał domu*
- (.....) *Kajtek, warszawski szpak*
- (.....) *Ten obcy*
- (.....) *Niespokojne godziny*
- (.....) *Wszystko inaczej*
- (.....) *Ważne i nieważne*
- (.....) *Inna?*

Zadanie 16. (0 – 4 p.)

Napisz zaproszenie na spotkanie z autorem/autorką książek dla dzieci i młodzieży organizowane w Twojej szkole przez samorząd szkolny.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadania od 17. do 23. do lektury: Irena Jurgielewiczowa, *Ten obcy*.

Zadanie 17. (0 – 1 p.)

Ulubione miejsce letnich zabaw i spotkań „załogi” to .....

Zadanie 18. (0 – 7 p.)

Uzupełnij tabelę.

Relacje rodzinne pomiędzy bohaterami powieści:		
pani Ubyszowa	mama	Pestki
doktor Zalewski		
pan Pietrzyk		
Antoni Janica		
Marian Pietrzyk		Julka Milera

Zadanie 19. (0 – 1 p.)

Kto nie brał udziału w kradzieży jabłek w sadzie?

- A. Ula.
- B. Julek.
- C. Pestka.
- D. Marian.

Zadanie 20. (0 – 1 p.)

Które wydarzenie nie należy do akcji powieści I. Jurgielewiczowej?

- A. Powstanie wyspy na rzece Młynówce.
- B. Opatrzenie zranionej stopy przez doktora Zalewskiego.
- C. Uratowanie dziecka na rozpędzonym wozie.
- D. Walka z Wiktorem i Władkiem o Dunaja.

Zadanie 21. (0 – 1 p.)

Podaj imię bohatera powieści *Ten obcy* I. Jurgielewiczowej, którego cechami są:

porywczość, lekkomyślność, odwaga, wierność przyjaciołom – .....

Zadanie 22. (0 – 1 p.)

Zaproponuj temat pogadanki psychologa, w której powinni wziąć udział Zenek, Pestka i Ula.

.....

Zadanie 23. (0 – 8 p.)

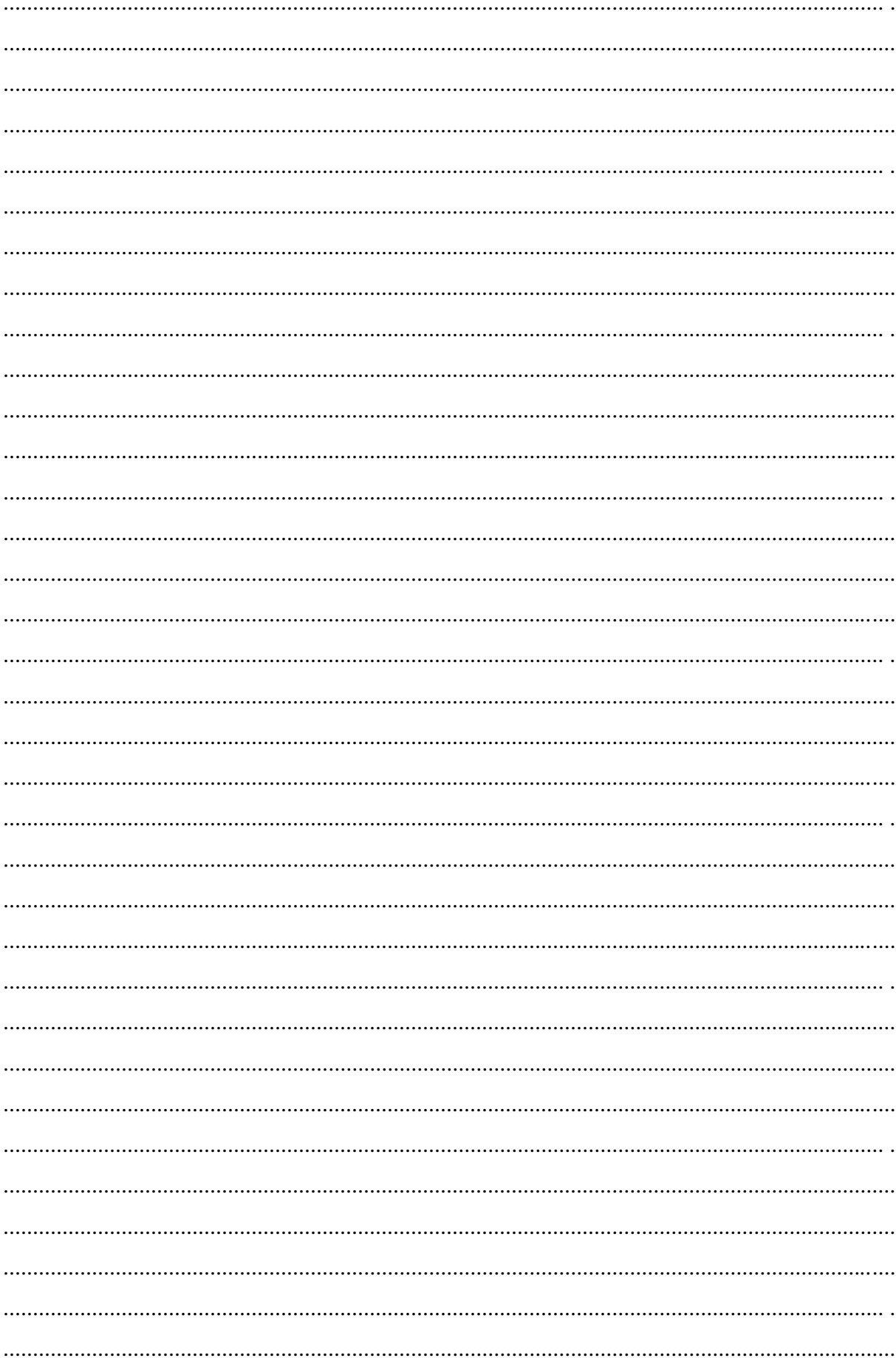
Zenek Wójcik – obdartus i złodziej, ale odważny, budzący sympatię chłopak.

Napisz charakterystykę tytułowego bohatera powieści, w której wyrazisz swoje zdanie na temat prezentowanej postaci.

Pamiętaj, że Twoja wypowiedź powinna zająć co najmniej $\frac{3}{4}$ wyznaczonego miejsca.

.....
.....
.....
.....
.....

Klucz punktowania zadań

Klucz do zadań otwartych zawiera **propozycje** odpowiedzi. Należy uwzględnić **każdą prawidłową odpowiedź, nawet jeżeli nie została zamieszczona w poniższym kluczu.**

Numer zadania	Prawidłowa odpowiedź	Liczba punktów	Kryteria
1.	Starożytna Grecja: Partenon. Amfiteatr w Epidauros . Starożytny Rzym : Koloseum. Łuk Triumfalny Konstantyna. Panteon.	0 – 2	Za wszystkie prawidłowe wskazania – 2 punkty. Za trzy prawidłowe wskazania – 1 punkt.
2.	1. Achilles. 2. Apollo. 3. Hermes.4. Demeter. 5. Afrodyta. Homer – <u>grecki</u> wędrowny pieśniarz, autor <i>Iliady</i> i <i>Odysei</i> .	0 – 6	Za każdą prawidłową odpowiedź – 1 punkt. Za wyjaśnienie hasła – 1 punkt. Należy uznać również inne, merytorycznie poprawne odpowiedzi.
3.	P. (prawda). F. (fałsz). P. (prawda)	0 – 3	Za każdą prawidłową odpowiedź – 1 punkt.
4.	Podział Polski na dzielnice – 1. Hołd pruski – 5.	0 – 2	Za każdą prawidłową odpowiedź – 1 punkt.
5.	C.	0 – 1	
6.	C.	0 – 1	
7.	W podkreślonym fragmencie wiersza dom został przedstawiony za pomocą uosobienia (przenośni), a w podkreślonym fragmencie powieści użyto w tym celu porównania.	0 – 1	Za dwie poprawne odpowiedzi.
8.	C.	0 – 1	
9.	Np.: miejsce urodzenia i zamieszkania, gniazdo rodzinne, przyroda ojczyzna, przeszłość narodowa, ojczyzna.	0 – 2	Za trzy poprawne odpowiedzi – 2 punkty. Za 2 poprawne odpowiedzi – 1 punkt. Uwaga! Jeżeli wśród poprawnych odpowiedzi znajdują się niepoprawne, nie przyznajemy punktów.
10.	strzeż, złóż	0 – 1	Za dwie poprawne odpowiedzi.
11.	Świadomość swojego miejsca na ziemi, poczucie bezpieczeństwa, przynależność do rodziny.	0 – 1	Za wszystkie poprawne odpowiedzi.
12.	Np.: rzeczownik – domek przymiotnik – domowy czasownik – zadomowić	0 – 2	Za wszystkie poprawnie utworzone wyrazy – 2 punkty. Za dwa poprawnie utworzone wyrazy – 1 punkt.
13.	B.	0 – 1	
14.	C	0 – 1	
15.	7, 4, 2, 5, 3, 8, 6, 1	0 – 1	
16.	Np. Serdecznie zapraszamy nauczycieli, uczniów oraz ich rodziców na spotkanie z Martą Fox – autorką popularnych książek dla dzieci i młodzieży, które rozpocznie się w auli naszej szkoły 12 stycznia 2012 r. o godzinie 14.00. Pisarka opowie o swojej twórczości, a także będzie odpowiadać na pytania redaktorów naszej szkolnej gazetki. Koniec spotkania przewidziany około godziny 16.00. Samorząd szkolny	0 – 4	I Za podanie kompletnej informacji (kto zaprasza, kogo zaprasza, na co zaprasza; miejsce, data i czas rozpoczęcia uroczystości) – 1 punkt. II Za dostosowanie stylu do formy wypowiedzi – 1 punkt. III Za poprawność językową (dopuszczalny 1 błąd) – 1 punkt. IV Za poprawność ortograficzną i interpunkcyjną (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 2 błędy interpunkcyjne) – 1 punkt.
17.	wyspa na rzece Młynówce.	0 – 1	
18.	doktor Zalewski – ojciec Uli pan Pietrzyk – dziadek Mariana i Julka Antoni Janica – wujek Zenka Marian Pietrzyk – kuzyn Julka Milera	0 – 7	Po 1 punkcie za każde poprawnie wypełnione miejsce w tabeli. Uwaga! Dopuszczalna odpowiedź to pan Pietrzyk – ojciec Mariana
19.	A	0 – 1	
20.	A	0 – 1	
21.	Julek	0 – 1	
22.	Np.: Jak rozwiązywać konflikty między nastolatkami	0 – 1	

	a ich rodzicami?		
23.	<p>Charakterystyka Zenka Wójcika, w której piszący prezentuje go jako bohatera niejednoznacznie pozytywnego bądź negatywnego oraz wyraża swój pogląd, oceniając tę postać.</p> <p>Wypowiedź pisemna z dbałością o przestrzeganie norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych, podzielona kompozycyjnie na akapity.</p>	0 – 8	<p>I Zgodność z tematem – 0 – 4 punkty.</p> <p>1a) Napisanie charakterystyki Zenka Wójcika składającej się z prezentacji postaci, opisu wyglądu zewnętrznego, sprawności fizycznej oraz przedstawienia co najmniej 3 cech osobowości, popartych przykładami postępowania bohatera – 2 punkty.</p> <p>lub</p> <p>1b) Napisanie charakterystyki Zenka Wójcika składającej się z informacji o jego wyglądzie oraz przedstawienia co najmniej trzech, popartych przykładami cech osobowości – 1 punkt.</p> <p>2) Prezentacja bohatera lektury jako postaci niejednoznacznie pozytywnej bądź negatywnej – 1 punkt.</p> <p>3) Wyrażenie swojej opinii na temat postaci bohatera oraz próba jej uzasadnienia – 1 punkt.</p> <p>II Poprawność językowa (dopuszczalne dwa błędy) – 1 punkt.</p> <p>III Poprawność ortograficzna (dopuszczalne dwa błędy) – 1 punkt.</p> <p>IV Poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne cztery błędy) – 1 punkt.</p> <p>V Graficzne rozczłonkowanie tekstu (co najmniej dwa akapity) – 1 punkt.</p> <p>Uwaga! Przyznajemy punkty za kryteria II – V, jeżeli uczeń zapisał co najmniej $\frac{3}{4}$ wyznaczonego miejsca.</p>